

Beleidskompasformulier voor internetconsultatie

Regeling vaststelling primair energiegebruik voor waterschappen

∞ Wie zijn belanghebbenden en waarom?

Hulpvragen

- Wie zijn direct of indirect belanghebbenden bij het betreffende vraagstuk?
Waterschappen zijn direct belanghebbenden voor het betreffende vraagstuk. Daarnaast zijn de provincies als toezichthouder belanghebbenden bij dit voorstel.
- Wie beschikken er over relevante kennis over en ervaring met het vraagstuk?
De Unie van Waterschappen beschikt over de relevante kennis en ervaring met het vraagstuk.
- Op welke wijze zijn belanghebbenden tot nu toe in de verschillende fasen van het beleidstraject betrokken?
Bij de voorbereiding van deze regeling was de Unie van Waterschappen betrokken. Zij zijn het gehele proces aangehaakt geweest tijdens het opstellen van de regeling.

1. Wat is het probleem?

Hulpvragen

- a) Wat is het probleem?
- De wet tot wijziging van de Waterschapswet, de Waterwet en de Algemene wet bestuursrecht (hierna: wijzigingswet), in verband met het versterken van de toepassing van het profijtbeginsel bij de watersysteemheffing, het ruimte bieden voor nieuwe ontwikkelingen en het oplossen van enkele knelpunten, treedt naar verwachting per 1 januari 2026 in werking¹. Waterschappen krijgen hierdoor onder andere de mogelijkheid om meer hernieuwbare energie op te wekken dan zij voor hun taken nodig hebben. Daarvoor geldt echter een begrenzing: er mag niet meer hernieuwbare energie worden opgewekt dan twee keer het primaire energieverbruik voor de watersysteemtaak en drie keer het primaire energieverbruik voor de zuiveringstaak. Om deze begrenzing te bepalen, is het van belang dat waterschappen hun primaire energieverbruik eenduidig berekenen. In de nieuwe regeling, de Regeling vaststelling primair energieverbruik door

¹ [Kamerstukken II 2023/24, 36412, A.](#)

waterschappen, is daarom vastgelegd hoe het primaire energieverbruik wordt bepaald voor elektriciteit, warmte en overige energiedragers.

b) Wat zijn de oorzaken van het probleem?

De primaire energiefactor voor het bepalen van het primaire energieverbruik van verschillende energiedragers (elektriciteit, warmte en overige energiedragers) is nog niet vastgelegd voor waterschappen. Dit is noodzakelijk zodat waterschappen hun begrenzing voor het opwekken van hernieuwbare energie kunnen bepalen en dit op eenduidige wijze doen. Met deze regeling wordt de primaire energiefactor vastgesteld.

c) Wat is de omvang van het probleem?

De wijzigingswet verduidelijkt dat waterschappen niet alleen hernieuwbare energie mogen opwekken om te voorzien in de energiebehoefte die zij hebben voor de uitvoering van hun taken. Daarnaast mogen zij ook extra hernieuwbare energie opwekken om de onvermijdelijke uitstoot van broeikasgassen die vrijkomen bij hun taakuitoefening te compenseren. Hierdoor kunnen de waterschappen op termijn zowel energie- als klimaatneutraal worden.

Om de klimaatvoetafdruk en daarmee de productieruimte voor de extra hernieuwbare energie te bepalen, wordt in de wijzigingswet gebruikgemaakt van een vaste factor ten opzichte van het eigen totale primaire energieverbruik per taak van het waterschap. Voor het watersysteembeheer is deze factor twee keer het primaire energiegebruik van de watersysteemtaak en voor de waterzuivering drie keer het primaire energiegebruik van de zuiveringstaak. Waterschappen krijgen hierdoor investeringszekerheid.

Deze regeling bepaalt vervolgens hoe het totale primaire energiegebruik voor de verschillende energiedragers wordt bepaald.

Deze regeling is alleen van toepassing op de waterschappen, aangezien zij de primaire energiefactor gebruiken om hun begrenzing voor het opwekken van extra hernieuwbare energie te bepalen.

d) Wat is het huidige beleid en wat heeft de evaluatie opgeleverd?

Niet van toepassing.

e) Wat gebeurt er als de overheid niets doet (Nuloptie)? Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

Als de overheid de primaire energiefactoren niet in een regeling vastlegt, kunnen de waterschappen hun begrenzing voor het opwekken van hernieuwbare energie niet op eenduidige wijze bepalen. Daarmee is er mogelijk onvoldoende investeringszekerheid waardoor investeringen uit kunnen blijven.

2. Wat is het beoogde doel?

Hulpvragen

- a) Wat zijn de beleidsdoelen?

Het doel is om voor de waterschappen inzichtelijk te maken hoe de hoeveelheid primaire energie voor de verschillende energiedragers wordt bepaald op basis van de primaire energiefactor. Met deze regeling kunnen de waterschappen hun begrenzing voor het opwekken van hernieuwbare energie op eenduidige wijze bepalen. Waterschappen krijgen hierdoor investeringszekerheid.

- b) Aan welke [duurzame ontwikkelingsdoelen \(sustainable development goals, SDG's\)](#) en [brede welvaartsuitkomsten](#) dragen de doelen bij?

SDG 7: betaalbare en duurzame energie.

3. Wat zijn opties om het doel te realiseren?

Hulpvragen

- a) Wat zijn kansrijke aangrijpingspunten om het doel te realiseren?

Niet van toepassing.

- b) Wat zijn, gegeven de aangrijpingspunten, kansrijke beleidsopties?

Niet van toepassing.

- c) Wat is de [beleidstheorie \(doelenboom\)](#) per kansrijke beleidsoptie?

Niet van toepassing.

4. Wat zijn de gevolgen van de opties?

Hulpvragen

- a) Wat zijn de verwachte gevolgen per beleidsoptie?

Niet van toepassing.

- b) Welke [verplichte toetsen](#) zijn van toepassing en wat zijn daarvan de uitkomsten (voor zover bekend)?

De regeling zal worden voorgelegd aan het Adviescollege toetsing regeldruk. Met de Unie van Waterschappen is overeengekomen dat een Uitvoerbaarheidstoets Decentrale Overheden (UDO) niet nodig is.

5. Wat is de voorkeursoptie?

Hulpvragen

a) Wat is het voorstel?

Deze regeling bepaalt hoe het totale primaire energiegebruik voor zowel elektriciteit, warmte als overige energiedragers wordt bepaald. Bij overige energiedragers valt te denken aan aardgas, diesel, biodiesel, LPG, stortgas, benzine, maar ook aan biogas afkomstig van het zuiveringsproces.

De hoeveelheid primaire energie van elektriciteit wordt bepaald op basis van de primaire energiefactor 1,45. Dit komt overeen met 5,22 MJp primaire energie per kWh elektriciteit. Hiermee wordt aangesloten bij NTA 8800:2024, §5.5.5.

De hoeveelheid primaire energie van warmte wordt bepaald op basis van de primaire energiefactor 1,11.

De hoeveelheid primaire energie van de overige energiedragers wordt berekend op basis van de stookwaarde zoals opgenomen op de meest recente 'Nederlandse lijst van energiedragers en standaard CO₂ emissiefactoren'. Deze lijst wordt jaarlijks gepubliceerd door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (rvo.nl).

b) Hoe houdt het voorstel rekening met:

- [doeltreffendheid](#) en [doelmatigheid](#);
- uitvoerbaarheid voor alle relevante partijen (inclusief [doenvermogen](#), [regeldruk](#) en [handhaving](#));
- brede maatschappelijke impact?

De regeling is goed uitvoerbaar voor waterschappen. Waterschappen beschikken over de gegevens over het gebruik van de secundaire energiedragers (elektriciteit, warmte en overige energiedragers). Deze hoeven alleen te worden teruggerekend naar de stookwaarde van de primaire energiedragers, door de in deze regeling opgenomen factor te hanteren.

Provincies houden toezicht op de waterschappen en kunnen deze eenvoudige berekening makkelijk controleren.

De regeling heeft geen gevolgen voor de regeldruk van burgers of bedrijven.

c) Wat zijn de risico's en onzekerheden van dit voorstel?

Niet van toepassing.

d) Hoe ziet de voorgenumen [monitoring en evaluatie](#) eruit?

Voor de primaire energiefactoren wordt na inwerkingtreding van deze wijziging steeds

gekeken of aanpassing nodig is. Bijvoorbeeld omdat de primaire energiefactor uit de NTA 88000 wijzigt.

Daarnaast wordt binnen tien jaar na de inwerkingtreding van de wijzigingswet onderzocht of de klimaatvoetafdruk van waterschappen nog steeds berekend kan worden door het primaire energieverbruik te vermenigvuldigen met een vaste factor. Het gaat hierbij om de factoren twee of drie voor respectievelijk de watersysteemtaak en de zuiveringstaak. Mocht deze factor worden aangepast, dan heeft dit in beginsel geen gevolgen voor deze regeling.